

III. stretnutie Vyjadrenie názoru

1. zamyslenie

Mk 7, 31 - 37

(Ježiš) znova opustil končiny Týru a cez Sidon prišiel ku Galilejskému moru do stredu dekapolského kraja. Tam priviedli k nemu hluchonemého a prosili ho, aby naňho vložil ruku. On ho vzal nabok od zástupu, vložil mu prsty do uší, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka. Potom pozdvihol oči k nebu, vzdychol a povedal mu: „Effeta“, čo znamená: „Otvor sa!“ V tej chvíli sa mu otvorili uši a rozviazal spútaný jazyk a správne rozprával. A prikázal im, aby o tom nikomu nehovoriť. Ale čím dôraznejšie im prikazoval, tým väčšmi to rozhlasovali a s tým väčším obdivom hovorili: „Dobre robí všetko: aj hluchým dáva sluch, aj nemým reč.“

Zavretý sluch a zviazaný jazyk. V takomto stave privádzajú k Ježišovi človeka s prosbou, aby ho uzdravil. Hluchonemý nepočuje a nemôže hovoriť. Preč od zástupu, preč od vravy a zvedavých očí, Ježiš pozdvihne k nebu zrak, povzdychne a povie: „Effeta, otvor sa!“ Uši sa otvoria a spútaný jazyk začne nielen hovoriť, ale správne rozprávať. Slová - dobre robí všetko - naznačujú návrat Stvoriteľa (porov. Gn 1). Ježiš je lekár, ktorý prichádza, aby vrátil sluch, schopnosť počuť a schopnosť reči, komunikácie, seba-zdieľania. Pripomína aj to základné, čo potrebuje človek počuť: „Počuj, Izrael, Pán, náš Boh, je jediný Pán“. (Mk 12, 29; Dt 6, 4n).

Človek je nemý preto, že je hluchý. Kto nepočuje, nie je schopný hovoriť. Ani Slovo, ktoré bolo od počiatku (por. Jn 1, 1), nemožno vysloviť, ak je človek hluchý pre hlas Ducha Svätého (por. 1 Kor 12, 3; Zjv 2n).

Synoda o synodalite povzbudzuje všetkých členov Cirkvi k tomu, aby načúvali hlasu Ducha Svätého a v láske, v ktorej niet strachu (por. 1 Jn 4, 18), komunikovali medzi sebou. Je s tým spojených aj veľa prekážok, veľa ťažkostí. Niektorí možno stratili schopnosť počúvať - ohluchol, niektorí zase schopnosť rozprávať - onemel.

Do cesty v slobode počúvania a rozprávania sa mohli postaviť prekážky ako napríklad postavenie, vzdelanie, stav, pohlavie, vek, majetok, pôvod, choroba, atď... V diskusiách a analýzách príčin takého stavu sa môžeme stratiť. Pápež František varuje pred diagnostickým prebytkom, pred nadmerným množstvom vysvetlení, prečo veci nefungujú a pripomína, že sa treba sústrediť na evanjeliové rozlišovania vo svetle Ducha Svätého (por. *Evangelii gaudium* 50)

Kto chce hovoriť s odvahou, v pravde a láske, potrebuje načúvať Slovo, Božiemu Duchu. Bez toho môže síce aj hovoriť, ale nesprávne, nezrozumiteľne, neraz aj egoisticky. Ježišovi učeníci sa medzi sebou cestou do Kafarnauma síce rozprávajú, ale o tom, kto

z nich je väčší. Ježiš tento dialóg nepochváli, ale pripomenie, že prvé miesto patrí tomu, kto je sluhom všetkých (por. Mk 9, 33 - 37). Niekedy je neschopnosť počuť a hovoriť tak silná, že je učeník neschopný ju prekonať a bezmocne sa pýta Ježiša, prečo sa nám to nedarí. Prečo je duch nemoty a hluchoty nad naše sily? Ježiš obráti pozornosť na silu modlitby - inak sa nedá (por. Mk 9, 28 - 29).

Ktoré otázky mi prichádzajú na myseľ, keď čítam úryvok o uzdravení hluchonemého? Čo bráni mne, aby som hovoril odvážne, úprimne a zodpovedne v našej miestnej cirkvi a spoločnosti? Kedy a ako dokážem povedať, čo je pre mňa, pre nás dôležité? Zažil som strach alebo pocit bezmocnosti, keď som chcel vyjadriť svoj názor? Stretol som sa aj s „hluchotou“ tam, kde som čakal otvorený sluch a srdce pre moje otázky? Stačí pre dialóg odvaha? Čo si želám pre Cirkev, keď myslím na dialóg vnútri Cirkvi?

2. zamyslenie

Prís 19, 20

Počúvaj radu a prijmi výčitku, pretože (takto) zmúdrieš napokon.

Sir 21, 16

Vedomosti múdreho sa šíria ako povodeň a jeho rada je stále ako živý prameň.

Zvykli sme si, že čakáme na zmeny zhora. Musíme si priznať, že zmeny v živote Cirkvi tiež čakáme zhora, no bez nášho autentického príspevku sa poklad viery stáva sterilným, neoslovujúcim.

Skúsme pouvažovať nad tým, aký priestor v našom okolí dávame ľuďom na vyjadrenie názoru: cítia, že sme ochotní ich vypočuť a hľadať spolu s nimi pravdu? Neobávajú sa nášho výsmechu, zľahčovania problémov, na ktoré poukazujú? Či dokonca toho, že si na nich zasadneme a v obave o našu pozíciu začneme na nich útočiť?

Pracujme na našom vlastnom obrátení a úprimnom hľadaní Božej pravdy aj v našom malom mikrosvete, v ktorom prežívame každodenný život.

Synoda má byť cestou, na ktorej máme budovať spoločenstvo v Duchu Svätom. Nemá byť prostriedkom na presadzovanie našich vlastných názorov, aj keď sme o ich pravdivosti stopercentne presvedčení možno aj celé roky, ale hľadaním, čo môže spoločenstvo veriacich urobiť autentickým aj pre tých, ktorí stoja na okraji tohto spoločenstva, alebo už ani necítia vnútornú spätosť s ním. Ponúkajme možnosť vyjadrenia sa aj tým, ktorých sme sa doteraz nepýtali a pokladali ich za málo teologicky vzdelaných. Dávajme im otázky: čo vám v miestnom cirkevnom spoločenstve chýba, v čom by ste boli ochotní sa angažovať a poslúžiť? Nemusíme sa báť. Tí, ktorí majú učiteľský úrad a prísľub pomoci Ducha Svätého, potrebujú počuť, čo im Ducho hovorí skrze nás.

Dnes by bolo vhodné aplikovať pri stretnutiach k synode v rôznych spoločenstvách aj jeden filter: pred tým než sa pustíme do obhajovania nášho videnia diania okolo nás,

prediskutujeme ho s ľuďmi, ktorí nie sú členmi tohto spoločenstva a vieme, že sa nám neboja povedať svoj názor, nie sú na nás prioritne závisiaci a majú vnútornú slobodu. Ušetrí sa tak množstvo času a energie na stretnutiach skupín a dáme viac priestoru pre vanutie Ducha. Netrápme sa nad tým, že nemáme dokonalé riešenia, cieľové plány a uhladené výstupy práce skupiny.

Synoda je predsa cestou, našou spoločnou cestou. Vykročíme v nádeji, že Duch Svätý prekoná naše nedokonalosti.

3. zamyslenie

Jn 1, 1 - 4. 14a

Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. V ňom bol život a život bol svetlom ľudí... A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami.

Páči sa mi, že po téme „Počúvanie“ nasleduje téma „Vyjadrenie názoru“. Začnime Slovom, ktoré má moc. Ježiš ako vtelené Slovo. Tajomstvo vtelenia ma privádza k úžasu nad veľkoleposťou Boha. Božie Slovo sa stalo a prebývalo medzi ľuďmi. Ježišova prítomnosť medzi ľuďmi bola veľkolepým skutkom. Ježiš ako vtelené slovo priniesol ľuďom radostnú zvesť. Seba potvrdzoval dobrom, ktoré konal. Ohlasoval lásku k blížnemu, nabádal k blahosklonnosti. Mal spoluúčasť na údele núdzneho človeka. A svoje poslanie dovŕšil dokonalou obetou na kríži. A nakoniec svoju moc potvrdil zmŕtvychvstaním. Je Slovom a jeho slová majú moc. Božie slová sú mocné a účinné. Boh stvoril svet z lásky k človeku. Vybuďoval ho svojím mocným slovom. Boh povedal a stalo sa.

A čo naše ľudské slová? Za celý svoj život vypovieme veľa slov. Sú to budujúce slová? Slová šíriace pokoj a lásku? Slová hľadajúce a uskutočňujúce Božiu vôľu? Slová vedúce k rastu? Ako je to s našimi slovami?

Slovami môžeme budovať aj rúcať, povzbudiť aj pohanit', ošetriť aj zranit'. Prečo vieme slovami ublížiť? Myslím si, že hovoríme príliš veľa a konáme menej ako by sme mohli. Chceme, aby tí druhí konali, aby sa tí druhí snažili, aby nás tí druhí pozorne počúvali, aby tí druhí... Veľa hovoríme a na skutky už neostáva priestor, čas, či chuť. Slová Boha sú späté so skutkami. Boh povedal a stalo sa, Ježiš povedal a diali sa zázraky. Aj naše slová by mali byť skutočné a uskutočňujúce. Silou slova by mala byť kreácia doladená harmóniou.

Slovo, ktoré sa stalo telom, má moc priviesť nás k pravému zmyslu života. Ak sa naučíme počúvať a uskutočňovať Božie slovo v našich životoch, môžeme vyjsť do sveta. Vtedy dokážeme hlásať slová, ktoré majú moc. Budeme schopní vyriecť slová, premieňajúce svet. Dokážeme hovoriť slová budujúce cirkev. Budú to slová, ktoré vytvoria súzvuk a súlad. Sme pripravení na to, aby sme počúvali a uskutočňovali Božie slovo v našich životoch? Verím, že áno.

Cirkev aj dnes môže svetu hlásať Božie kráľovstvo. Cez slová môže ponúknuť samotného Boha, a tiež sebaúctu, vzájomný rešpekt, prijatie, uzdravenie. Môže ponúknuť realitu obohacujúcu ľudskú existenciu pravými hodnotami. Môže hlásať pravdy viery. Viera je z ohlasovania. Ohlasovanie sú slová spojené mocou. Ak chceme, aby aj dnes nachádzali ľudia zmysel svojej existencie, ohlasujme Božie pravdy. Naše slová musia byť potvrdené skutkami, pretože viera bez skutkov je mŕtva. Žíme tak, aby naše slová, potvrdzovali naše skutky a aby naše skutky menili svet.

4. Pomocné otázky

Vyjadriť názor: všetci sú nabádaní, aby hovorili odvážne a otvorene, teda slobodne, pravdivo a s láskou.

- Akú máme skúsenosť so „slobodným, odvážnym a otvoreným rozprávaním“ v našom spoločenstve farnosti?
- Aké podmienky si pre takéto slobodné, otvorené a odvážne rozprávanie predstavujeme?
- Bráni mi niečo, aby som v Cirkvi pokorne, ale s odvahou a otvorene vyslovil svoj názor?
- Vnucujem svoje názory a presvedčenie druhým?
- Kto rozpráva v mene nášho cirkevného spoločenstva?
- Nie sú v našich predstavách o živote vo vnútri farnosti určité negatívne predsudky? V prípade, že áno, čím sú spôsobené a ako by bolo možné ich prekonať?
- Vytvárajú sa v našich farnostiach a spoločenstvách podmienky pre vzájomné stretnutia (pravidelné stretávanie jednotlivých skupín farníkov, atď.)?
- Vystupujú členovia farskej pastoračnej rady na základe svojho názoru/hlasu, alebo ako predstavitelia určitej skupiny farníkov, ktorých názor vnášajú do diskusie?
- Vstupuje naše spoločenstvo do kontaktu s hromadnými oznamovacími prostriedkami?